

การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

Participatory management affecting academic administration Of educational
institutions Under the Office of the Primary Educational Service Area,
Chiang Rai, Area 1

มนสิชา ปิจดี¹ เปี่ยมพร สุทินฤกษ์² ธิตติอาภา ตั้งคำวานิช³

Monsicha Pitjadee, Piemporn Sutinruek, Thitiarpa Tungkavanich

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วม แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านกำกับติดตามและด้านการรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ มีอำนาจในการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการและตัวแปรทั้งหมด ได้แก่ ด้านกำกับติดตาม ด้านการรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ ด้านปฏิบัติการและด้านการตัดสินใจ สามารถร่วมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 62.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารแบบมีส่วนร่วม; การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This research aims to study 1) the level of participatory administration 2) the level of academic administration of educational institutions 3) the level of participatory administration that affects academic administration of educational institutions. The research design is quantitative. The sample group is teachers and administrators in schools under the Office of the Primary Educational Service Area, Chiang Rai Area 1, totaling 291 people. The instruments used for data collection are general information questionnaires, participatory

Received: 2024-10-18 Revised: 2024-11-09 Accepted: 2024-11-11

¹ สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail: Pitjadee1225@gmail.com

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiangrai College. E-mail: PiempornSu@gmail.com

³ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiangrai College. Corresponding author. E-mail: thitiarpa.tangkawanich@crc.ac.th

administration questionnaires, and academic administration questionnaires of educational institutions. Data analysis is done using frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The research results show that 1) overall participatory administration of educational institutions has a high mean (\bar{x} = 3.71, SD. = 0.61) 2) overall academic administration of educational institutions has a high mean (\bar{x} = 4.02, SD. = 0.59) 3) participatory administration that affects academic administration of educational institutions, including supervision and monitoring, responsibility and sharing of benefits, has the power to predict academic administration and all variables, including supervision, responsibility and sharing of benefits, operations, and decision-making. Able to participate in forecasting academic administration of educational institutions by 62.80 percent with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Participatory management; academic administration

บทนำ (Introduction)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนถือเป็นแนวทางที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ผู้บริหารและครูจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายสามารถแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เนื่องจากการทำงานในชีวิตจริงบางงานไม่สามารถที่จะทำเพียงคนเดียวสำเร็จได้ จึงจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย การทำงานเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า หากผู้บริหาร ครู มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมกันอภิปราย เสนอแนะ แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ วางแผน ขั้นตอนการดำเนินงาน ร่วมคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมตัดสินใจในการวางแผนแก้ไขปัญหา (จิตรรา แก้วมะ, 2563: 12) มีส่วนร่วมการปฏิบัติการ การประสานงานและการดำเนินการกิจกรรม การดำเนินงานโครงการ งานกิจกรรมของสถานศึกษา (ไชยา หานุกภาพ, 2564: 6) การร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ มีส่วนเกี่ยวข้องในการได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานของโครงการงานกิจกรรมของสถานศึกษา (อรรถพล ปานอ่วม, 2565: 142-155) และมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม การปฏิบัติงาน แสดงความคิดเห็นในการประเมินผลการปฏิบัติงาน เสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงาน (วิชรกร ชวดกลางลา, 2565: 12) ดูแลให้มีการดำเนินงานในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจสำคัญในการบริหารโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย (ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม, 2560: 124-132) ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารและครูในการดำเนินงานด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นต้องมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทำความเข้าใจร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมาย พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ โดยต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรตามความเหมาะสม (กิตติชัย อัจหาญ, 2565: 70) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควร

ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วมและยืดหยุ่นตามศักยภาพและความสนใจของผู้เรียน รวมถึงความเหมาะสมด้านเวลา เพื่อสนับสนุนพัฒนาการด้านการเรียนรู้ (กนกรัตน์ ทำจะดี, 2560: 21) การนิเทศการศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการแนะแนวและพัฒนาครู โดยส่งเสริมให้ครูมีความรู้ด้านจิตวิทยา การให้คำปรึกษา และการฟังความคิดเห็น เพื่อช่วยนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของตนเอง โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (วิระยุทธ แสงไชย, 2564: 36) การวัดและประเมินผล ควรจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลเป็นไปอย่างมีคุณภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับระบบการศึกษา เพื่อหาวิธีการหรือแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยมักมีเป้าหมายในการตอบสนองต่อปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา (ปาริชาติ สุนทร, 2560: 37)

จากสิ่งที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ามีปัจจัยที่ช่วยขับเคลื่อนเพื่อนำองค์กรสู่ความสำเร็จ การศึกษาการจัดระบบการทำงานในด้านต่างๆจำเป็นต้องมีรูปแบบการวางแผนที่ดีร่วมกัน การวางแผนการปฏิบัติงานตลอดจน การประเมินผลโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในองค์กร รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานในสถานศึกษาด้วย (สุทธิรา เกษมราษฎร์ 2559 :32) ผู้บริหารและครูสามารถสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างดีที่สุด จะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารแบบมีส่วนร่วมต้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ จากเหตุผลและความเป็นมาดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อที่ผู้บริหารและครูผู้สอนอันจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเกิดประสิทธิผลกับนักเรียนและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ชุมชน และการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
3. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสังเคราะห์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา เป็น ผู้บริหารและครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 104 โรงเรียนประกอบด้วย รวมทั้งสิ้น 1,158 คน ในปีการศึกษา 2565

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608-610) รวมทั้งสิ้น 291 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 104 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในช่วงเดือน มิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ.2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วยแบบสอบถามมี 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ลักษณะเครื่องมือ วิธีการสร้างและการให้คะแนนในแต่ละขั้นตอน ซึ่งรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งงานวิจัย เพื่อขอจริยธรรมจากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์เพื่อพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง หมายเลขจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ หมายเลข...032/2567..... ที่ได้รับการอนุมัติจากวิทยาลัยเชียงราย โดยขอ

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยเชียงราย ขอความอนุเคราะห์ไปยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามพร้อมนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามพร้อมแบบสอบถามไปยังแต่ละโรงเรียนโดยส่งไปทางไปรษณีย์ เพื่อขอส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับสถานศึกษาบางแห่ง ใช้เวลา 1-2 เดือนในการเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและสมบูรณ์ จำนวน 291 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผลโดยการหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 226 คนคิดเป็นร้อยละ 77.7 มีช่วงอายุ 31 ถึง 39 ปี จำนวน 117 คนคิดเป็นร้อยละ 40.2 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 197 คนคิดเป็นร้อยละ 67.7 มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไปจำนวน 188 คนคิดเป็นร้อยละ 64.6 และมีตำแหน่งครูผู้สอนจำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.71, SD. = 0.61) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านแล้ว ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ (\bar{X} = 3.90, SD. = 0.59) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดแต่คะแนนน้อยสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (\bar{X} = 3.59, SD. = 0.70)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วม แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา (n=291)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD.	ระดับ
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.59	0.70	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.66	0.73	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์	3.90	0.59	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม	3.69	0.69	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.71	0.61	มาก

3. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$, SD. = 0.59) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านแล้ว ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.14$, SD. = 0.65) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากแต่คะแนนน้อยสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.82$, SD. = 0.76)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการกำกับติดตาม (n=291)

การบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	SD.	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.82	0.76	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.03	0.55	มาก
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.02	0.70	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.14	0.65	มาก
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.08	0.63	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.02	0.59	มาก

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านกำกับติดตาม มีอำนาจในการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ เป็นลำดับแรก (B= .596) รองลงมา ได้แก่ ด้านการรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ มีอำนาจในการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ (B= .155) และการบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ ด้านกำกับติดตาม ด้านปฏิบัติการและด้านการตัดสินใจ สามารถร่วมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้ ร้อยละ 62.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Multiple regression ดังนี้ Durbin Watson โดยมีค่า 1.53 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5-2.5 และ Tolerance มีค่าไม่เกิน 1 และค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 ดังนั้นจึงสามารถวิเคราะห์ผลด้วย Multiple regression โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ตัวแปร	b	S.E.b	β	t	Sig	Tolerance	VIF
(Constant)	33.510	3.755		8.923	0.000		
X ₄ =การกำกับติดตาม	1.810	0.181	0.596	9.988	0.000	0.365	2.738
X ₃ =การรับผิดชอบ และร่วมรับ ผลประโยชน์	0.576	0.260	0.155	2.869	0.004	0.443	2.255
X ₂ =การปฏิบัติการ	-105	0.250	-0.033	-0.421	0.674	0.208	4.807

ตัวแปร	b	S.E.b	β	t	Sig	Tolerance	VIF
X ₁ =การตัดสินใจ							

R = 0.792, R² = 0.628, Adj. R² = 0.623, S.E. est = 9.54753, F = 120.611

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรับผิดชอบร่วมกับผู้บริหาร ทำให้มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กร มีความยินดีที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เต็มตามกำลังและเต็มศักยภาพ เพื่อผลักดันให้องค์กรของตนประสบความสำเร็จ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ร่วมแสดงความยินดี ชื่นชมกับความสำเร็จกับทุกๆฝ่ายงานในสถานศึกษา โดยทางสถานศึกษามีการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆโครงการ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน อีกทั้งยังส่งเสริมให้บุคลากรได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของการรักและสามัคคี ยึดมั่นผูกพันภายในองค์กร โดยมีผู้บริหารคอยสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่คณะครูและบุคลากร มีการส่งเสริมด้านการกำกับติดตามที่ดีเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมของสถานศึกษา กำกับติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานและมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม และภายหลังจากการดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว กำกับติดตามอย่างต่อเนื่องรวมถึงร่วมแสดงความคิดเห็น นำข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาและการปรับปรุงการปฏิบัติงานมาสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำผลไปพัฒนางานในโอกาสต่อไป โดยมีการกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบและช่วยให้สถานศึกษามีการวางแผนงาน แก้ไขปัญหาได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562: 5), ชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563: 6), งาม เรือนทองดี (2564: 7), วิ ชรากร ชวดกลางลา (2565: 12), ไชยา หานุภาพ(2564: 34) การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาเป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพความเป็นจริงของผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา รวมถึงจัดให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลควบคู่กันไปด้วย มีการวัดและประเมินผลในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนจบหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ ครูผู้สอนเห็นถึงคุณค่าของการวัดและประเมินผลที่เป็นไปอย่างเที่ยงตรง เชื่อถือได้ ถูกต้องและเป็นธรรมตามที่สถานศึกษาได้กำหนด คือ สามารถทราบถึงความถนัดและความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุก

ระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรา แก้วมะ (2563: 12), ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564: 7), นัฐพล พันโน (2566: 6), อรรถพล ปานอ่วม (2565: 142-155) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ คือ ด้านกำกับติดตาม ด้านการรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครู บุคลากร มีการกำกับติดตามที่ดีและต่อเนื่อง รวมไปถึงมีตรวจสอบการทำงานต่างๆ ในระหว่างการทำงานและหลังจากการทำงานเรียบร้อยแล้ว ทำให้เกิดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยมีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามไปปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการรับผิดชอบต่อและร่วมรับผลประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการการศึกษา รับผิดชอบต่อการดำเนินงาน โครงการงานกิจกรรมร่วมกัน ทำให้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร สร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน ทুমเทการทำงานอย่างเต็มกำลังและเมื่อเกิดผลสำเร็จก็ได้ร่วมรับผลประโยชน์ด้วยกัน ก็ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกยินดีกับทุกๆงานที่ได้ร่วมรับผิดชอบโดยให้ทุกๆฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบตามงานที่ได้รับมอบหมาย ติดตามประเมินผลในระหว่างการทำงานและหลังดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้น เพื่อหาแนวทางการปรับปรุง พัฒนางาน ส่งผลให้มีการบริหารงานวิชาการที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ นัฐพล พันโน (2566 :6) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 66.90

ส่วนการมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติและการดำเนินการตัดสินใจ พบว่า ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษารับนโยบายมาจากส่วนกลางและนโยบายจากรัฐบาลเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายต่างๆของสถานศึกษาโดยนำมาใช้ทำโครงการงานกิจกรรม รวมไปถึงการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของสถานศึกษา ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมทุกด้านและต้องดำเนินกิจกรรมและโครงการตามนโยบายของเขตพื้นที่ โดยแต่ละฝ่ายงานมีหน้าที่ที่แตกต่างกัน และการจัดการในโครงการกิจกรรมมีงบประมาณค่อนข้างน้อย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการระดมทุน การจัดการด้านทรัพยากรและงบประมาณต่างๆ มีข้อจำกัด ไม่สอดคล้องกับ นัฐพล พันโน (2566 :6) และอรรถพล ปานอ่วม (2565: 142-155) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

เป็นการส่งเสริมในด้านการทำงานบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการแก้ไขปัญหาสามารถสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน และทำให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนจนถึงการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมยังช่วยให้เกิดการประสานงานที่ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสามารถนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการ

ปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในที่สุด การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา มีโอกาสได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบงานในสถานศึกษาทุกประเภทเพื่อให้การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

1.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมกำกับติดตาม ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนบุคลากรให้มีการกำกับติดตามงานที่รับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบแนวทางบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาเชิงลึกโปรแกรมหรือรูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ดีต่อการบริหารงานวิชาการวิชาการ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกรัตน์ ทำจะดี. (2560). การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- กิตติชัย อัจหาญ. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตรา แก้วมะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไชยา หานุภาพ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชัยอนันท์ แก้วเงิน. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นัฐพล พันโน. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปาริชาติ สุนทร. (2560). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ราม เรือนทองดี. (2564). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม. (2560). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์. 9(1): 124-132.
- วีระยุทธ แสงไชย. (2564). ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัชรกร ชวดกลางลา. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุทธิรา เกษมราษฎร์. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อมรภาค ปิ่นกำลัง. (2562). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรรถพล ปานอ่วม. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สังกัดสำนักการศึกษา สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร . วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ. 8(1): 142-155.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 608-610.